

بسم الله الرحمن الرحيم

سیسٹم میں ارتقائی سلامت کارکران کشور

راگوی، باخذ

www.ketab.ir

عنوان و نام پدیدآور: سیاست ملی ارتقای سلامت کارگران کشور و الگوی مداخله / تحقیق و تألیف بهزاد دماري... [و دیگران].

مشخصات نشر: تهران: انتشارات طب و جامعه، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهري: ۸۸ ص:، جدول.

شابک: ۹۷۸-600-7222-25-6

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: در این کتاب نتایج حاصل از طرح تحقیقاتی الگوی ارتقای سلامت کارگران به نگارش درآمده است.

یادداشت: تحقیق و تألیف بهزاد دماري، سیدحسین المدنی، غلامرضا بستان منش.

یادداشت: کتابنامه: ص. ۸۸.

موضوع: کارگران -- بهداشت

Working class -- Health and hygiene: موضوع

موضوع: سلامت، پروری -- ایران

Health promotion -- Iran: موضوع

شناسه افزوده: دماري، بهزاد، ۱۳۵۸ -

شماره کتابشناسی ملی: ۲۹۸/۳

سیاست ملی ارتقای سلامت کارگران کشور و الگوی مداخله

تحقیق و تألیف:

دکتر بهزاد دماري، دکتر ابراهیم مادی، دکتر حسن محمد صادقیان

غلامرضا بستان منش و سید حسین المدنی

طرح جلد و صفحه‌آرایی: رضیه خوانانی

ناشر: انتشارات طب و جامعه

تیراژ: ۱۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول

قیمت: ۸۰۰۰۰ تومان

بهار ۱۳۹۹

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۲۲۲-۲۵-۶

ISBN: 978-600-7222-25-6

کلیه حقوق متعلق به اداره کل امور اجتماعی معاونت فرهنگی و اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، معاونت اجتماعی سازمان بهزیستی کشور و گروه آموزشی و تحقیقاتی حکمرانی و سلامت پژوهشکده علوم اعصاب دانشگاه علوم پزشکی تهران است. تمامی حقوق اثر محفوظ است و تکثیر یا تولید مجدد آن کلاً و جزئاً به هر صورت (چاپ، کپی، صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی) بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است.

تهران، خیابان شهید بهشتی، ضلع جنوبی میدان تختی، پلاک ۲۶۶، معاونت فرهنگی و اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

تهران، میدان انقلاب، خیابان کارگر شمالی، پلاک ۱۵۳۷، گروه آموزشی تحقیقاتی حکمرانی و سلامت، تلفن: ۸۸۹۵۶۹۷۸

E-mail: tbojameh@gmail.com

شکرت‌کنندگان

بهره‌بردار:

اداره کل امور اجتماعی، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

سازمان‌های همکار:

- معاونت اجتماعی سازمان بهزیستی کشور
- گروه آموزشی و تحقیقاتی حکمرانی و سلامت پژوهشکده علوم اعصاب دانشگاه علوم پزشکی تهران

اعضای کمیته راهبری:

دکتر ابراهیم صادقی‌فر (معاون فرهنگی و اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی)، غلامرضا بستان‌منش (مدیرکل امور اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و رئیس کمیته راهبری)، سیدحسین المذنی (معاون پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی اداره کل امور اجتماعی و دبیر کمیته راهبری)، دکتر محمدحسین رضازاده (معاون پیشگیری، سازمان بهزیستی)، مهدی محمد میرصادقی (معاون مشاوره و روانشناختی سازمان بهزیستی کشور)، دکتر فیدراتی سده (پژوهشگر اجتماعی)، ایرج اسمعیلی (پژوهشگر اجتماعی)، دکتر هومان نارنجی‌ها (پژوهشگر اجتماعی)، دکتر احسان حاج‌محمدی (مدیر دفتر سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی)، دکتر سعید صفاتیان (پژوهشگر محترم اجتماعی)، دکتر علی فرودیان (محقق و پژوهشگر)، دکتر خسرو صادق‌نیت (مدیرکل سلامت و محیط کار وزارت بهداشت)، آقای رسایی اکا، رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، دکتر مهدی درخشان (مدیرکل محترم درمان مستقیم سازمان تأمین اجتماعی)

محققان و کارشناسان پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی:

زهره آبسالان، نرگس جیلی، لیلا کیخا، مجتبی جلالیان، فریبا رحمانی، شهلا فاسمزاد، شهلا قاسمی، صدیقه غلامی و امین اشرفی‌دوست

محققان گروه آموزشی تحقیقاتی حکمرانی و سلامت پژوهشکده علوم اعصاب دانشگاه علوم پزشکی تهران:

دکتر سهند ریاضی، حسین میرزایی، مرضیه خوانی و فاطمه خلیل ارجمندی

ناظر علمی پروژه:

دکتر احمد حاجبی، عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران

هماهنگ‌کننده و مجری پروژه:

دکتر بهزاد دمازی، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی تهران

فهرست عناوین

۷	پیام ویژه سیاست گذاران
۱۱	چکیده
۱۵	فصل اول) مقدمه
۲۳	فصل دوم) روش انجام کار
۳۵	فصل سوم) یافته‌ها
۳۷	بخش اول) نقشه راه ارتقای سلامت کارگران
۳۷	۱) شناخت وضع موجود
۳۷	۱-۱) نشانگرهای سلامت کارگران
۳۹	۲-۱) تبعات اقتصادی حوادث و بیماری‌های ناشی از شغل
۴۱	۳-۱) دلایل وضع موجود شاخص سلامت کارگران
۴۶	۴-۱) مداخلات و برنامه‌های گذشته
۵۵	۵-۱) اسناد بالادستی
۷۰	۶-۱) جدول ذینفعان سلامت کار در ایران
۷۴	۲) جهت گیری
۷۷	بخش دوم، الگوی ارتقای سلامت کارگران و شیوه پایش آن
۷۹	— بسته اول) خدمات پایه ارتقای سلامت کارگران
۸۴	— بسته دوم) خدمات تخصصی سلامت کارگران
۸۵	— بسته سوم) اقدامات سلامت محور کارفرما
۸۷	بخش سوم، شهرستان و ذینفعان آماده پایش
۸۸	منابع

میکتار وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی

کارگران نیروی مولد جامعه هستند و با احتساب خانواده آنها نیمی از جمعیت کشور را تشکیل می‌دهند. سلامت این گروه از جامعه اولویت وزارت تعاون کار و رفاه و در سطح وسیع‌تر اولویت دولت و نظام جمهوری اسلامی است. علی‌رغم تلاش دست اندرکاران در سال‌های متمادی وضعیت سلامت جسمی، روانی و اجتماعی کارگران در خور آنها نیست، به طور نمونه حوادث شغلی در کشور به تنهای ۴ درصد تولید ناخالص ملی را شامل می‌شود و مجموعه اقدامات هنوز نتوانسته این غول سلامتی را مهار کرده و یا کاهش دهد. این تنها به معنی ضعف تاک خدمات سلامت نیست بلکه تأثیر عوامل معیشتی و اقتصادی را نیز متذکر می‌کند. امروزه نشان داده شده است که کاهش فاصله طبقاتی و نابرابری‌ها به تنهای در سلامت جامعه و به تبع آن سلامت نیروی کار تأثیر دارد لذا ارتقای سلامت کارگران دستور کار کل نظام جمهوری اسلامی و همه اعضای کابینه است. خوشبختانه بستر پهن رویکردی در طول سال‌های گذشته فراهم شده است و تلاش وسیعی برای تعیین وضعیت موجود، حمایت‌های اجتماعی، شناساندن آن به مسئولان و همچنین اجرای محیطی در وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی شروع شده است:

(۱) پیمایش‌هایی که وضعیت سلامت کارگران را در حوزه جسمی، روانی و اجتماعی نشان داده است؛

(۲) برنامه‌های ملی که مبتنی بر اطلاعات حاصل از پیمایش‌ها شروع و اجرایی شده است؛

(۳) الگوی‌های خدمات سلامت یکپارچه با عنوان طرح ملی کار، عراچی و اجرا شده است.

امیدوارم تلاش‌های انجام شده، بستر لازم برای ارتقای عادلانه سلامت کارگران کشور را در سال‌های آتی فراهم کند و این اقدامات محدود به دولت فعلی نباشد و پایداری آن توسط کارشنان و مدیران واحدهای تابعه تضمین شود، برای موفقیت در این راه ما نیازمند همکاری صمیمانه دستگاه‌های همکار خصوصاً وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و وزارت صنعت معدن و تجارت و خود کارفرمایان و کارگران

هستیم.